

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง บทอาขยาน (๑)

ครูผู้สอน ครูประเมษฐ ศรีกำเหนิด

ครูคนिता หนูนอนันต์

บทอาชยาน (๑)

อาชยาน

(อา-ชะ-หยาน)

(อา-ชะ-ยาน)

อาาขยาน

หมายถึง บทท่องจำ, การเล่า,
การบอก, การสวด, เรื่อง, นิทาน

มีชั้นตลัษณ์ดี

มีการใช้ภาษาที่ดี

เหตุไฉน

จึงเป็นบทยอาชยาน

มีข้อคิดที่ดี

มีความหมายที่ดี

บทอาขยาน คือ บทท่องจำร้อยแก้ว หรือ ร้อยกรอง จากวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ หรือเป็น คำประพันธ์ที่มีความไพเราะ และมีความงดงาม ทางภาษา มีความหมายดี และให้ข้อคิดที่มีคุณค่า สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการท่องจำบทอาขยาน
๒. ท่องบทอาขยานได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
๓. เห็นความสำคัญของการท่องบทอาขยาน

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนจะมีวิธีในการ

ท่องจำบทอาขยาน อย่างไร

วิธีการท่องจำบทอาขยาน

๑. กวาดสายตาจากคำต้นวรรคไปยังท้ายวรรค
๒. เปล่งเสียงดังพอประมาณ
๓. อ่านด้วยเสียงที่ชัดเจน
๔. ควรทรงตัว และรักษาอาการปฏิกิริยาให้ถูกวิธี

วิธีการท่องจำบทอาขยาน

๕. อ่านออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี หรือความนิยม
๖. อ่านให้ถูกจังหวะและวรรคตอน
๗. พยายามอ่านให้ได้อารมณ์และความรู้สึก

ทำไมจึงต้อง ท่องอาขยาน

๑. ให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทย
๒. เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของกวีไทย
๓. เป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์
๔. เป็นสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรม และคติธรรม
๕. ส่งเสริมให้มีจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชาติ

ประโยชน์ของการท่องจำบทอาขยาน

๑. เกิดความซาบซึ้งในเรื่องที่อ่าน
๒. ฝึกการคิดวิเคราะห์
๓. เป็นตัวอย่างการใช้ภาษา
๔. ช่วยให้มีคติประจำใจ

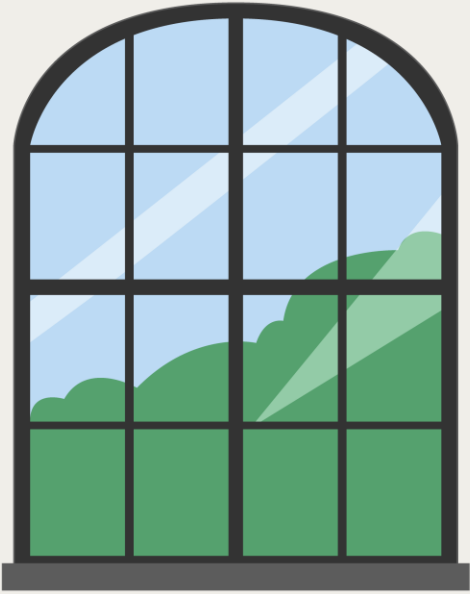
ประโยชน์ของการท่องเที่ยวอาชยาน

๕. ช่วยกล่อมเกลาคจิตใจ

๖. เป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์

๗. นำไปใช้อ้างอิงในงานต่าง ๆ

ฝึกท่องจำบทอาขยาน

“ผู้ชนะ”

ของ บุญเสริม แก้วพรหม

ผู้ชนะ

บุญเสริม แก้วพรหม

เมื่อทำการสิ่งใดด้วยใจรัก
ด้วยใจรักเป็นแรงที่เร้าริง

ถึงงานหนักก็เบาลงแล้วครึ่งหนึ่ง
ให้มุ่งมั่นผันถึงซึ่งปลายทาง

เมื่อทำการสิ่งใดใจบากบั่น
ถึงเหนื่อยยากพากเพียรไม่ละวาง

ไม่ไหวหวั่นอุปสรรคเป็นขอกขวาง
งานทุกอย่างเสร็จเพราะกล้าพยายาม

เมื่อทำการสิ่งใดใจจดจ่อ
ทำด้วยใจเป็นชีวิตคอยติดตาม

คอยเติมต่อตั้งใจไม่คิดขาม
บังเกิดผลงอกงามตามต้องการ

เมื่อทำการสิ่งใดใคร่ครวญคิด
ใช้สมองตรองตรึงคิดพิจารณา

เห็นถูกผิดแก้ไขให้ทันผ่าน
ปรากฏงานก้าวไกลไม่ล่าเคี้ยว

ความสำเร็จจะวิ่งไล่กิ้งกิ้งให้
ถ้าจริงจั่งตั้งใจไม่ยากเย็น

จะว่าไกลๆก็มีอยู่ให้เห็น
และจะเป็นผู้ชนะตลอดกาล

เมื่อทำการ/สิ่งใด/ด้วยใจรัก//

ถึงงานหนัก/ก็เบาลง/แล้วครึ่งหนึ่ง//

ด้วยใจรัก/เป็นแรง/ที่เร้าริง//

ให้มุ่งมั่น/ฝืนถึง/ซึ่งปลายทาง//

เมื่อทำการ/สิ่งใด/ใจบากบั่น//

ไม่ไหวหวั่น/อุปสรรค/เป็นขวากขวาง//

ถึงเหนื่อยยาก/พากเพียร/ไม่ละวาง//

งานทุกอย่าง/เสร็จเพราะกล้า/พยายาม//

เมื่อทำการ/สิ่งใด/ใจจดจ่อ//

คอยเต็มต่อ/ตั้งใจ/ไม่คิดขาม//

ทำด้วยใจ/เป็นชีวิต/คอยติดตาม//

บังเกิดผล/งอกงาม/ตามต้องการ//

เมื่อทำการ/สิ่งใด/ใคร่ครวญคิด//

เห็นถูกผิด/แก้ไข/ให้ผ่านผ่าน//

ใช้สมอง/ตรองตริ/คิดพิจารณา//

ปราศงาน/ก้าวไกล/ไม่ลำเค็ญ//

ความสำเร็จ/จะว่าไกล่/ก็ใช่ที่//

จะว่าไกล่/ฤกษ์ก็มี/อยู่ให้เห็น//

ถ้าจริงจัง/ตั้งใจ/ไม่ยากเย็น//

และจะเป็น/ผู้ชนะ/ตลอดกาล

ศึกษาคำศัพท์ กระชับความรู้

กิจกรรม “ศึกษาคำศัพท์ระดับความรู้”

การ

งาน, สิ่ง หรือเรื่องที่ทำ

กิจกรรม “ศึกษาคำศัพท์กระดับความรู้”

เราจริง

กระตุ้นเตือน

กิจกรรม “ศึกษาคำศัพท์ระดับความรู้”

อุปสรรค

เครื่องขัดข้อง, ความขัดข้อง,
เครื่องขัดขวาง

กิจกรรม “ศึกษาคำศัพท์ระดับความรู้”

ขาม

คราม, เกรง

กิจกรรม “ศึกษาคำศัพท์ระดับความรู้”

พิจารณา

ตรวจตรา, ตรีตรอง, สอบสวน

กิจกรรม “ศึกษาคำศัพท์ระดับความรู้”

ล่าเค็ญ

ลำบาก, ยากแค้น

ข้อคิดจากบทร้อยกรอง “ผู้ชนะ”

ข้อคิดที่ได้ คือ **แนวทางการนำไปสู่ความสำเร็จ**

ข้อคิดนี้จะนำไปใช้ในเรื่อง **การดำเนินชีวิต**

โดย **ยึดหลักอิทธิบาท ๔ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา**

ผลที่คาดหวังคือ **ความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา**

นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรให้สอดคล้องกับ
ข้อคิดใน “บทร้อยกรองผู้ชนะ”

๑. ทำงานด้วยใจรักและมุ่งมั่น (ฉันทะ)
๒. มีความพากเพียรพยายาม (วิริยะ)
๓. พอใจงานที่ทำและเอาใจใส่ (จิตตะ)
๔. รู้จักใคร่ครวญปรับปรุงงาน (วิมังสา)

สนุกสนาน ผ่านบทอาชยาน

“บทอาชยานเป็นมนุษย์หรือเป็นคน”

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง
บทอาชยาน
เป็นมนุษย์หรือเป็นคน

คำชี้แจงบทบาทครู

๑. ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำงาน
๒. ดูแลการทำงานของนักเรียน
๓. ตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง บทอาชยานเป็นมนุษย์หรือเป็นคน
หน่วยเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง สมุดมิตรภาพ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทอาชยาน
รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบงาน

เป็นมนุษย์หรือเป็นคน

พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ)

๑ เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง	เหมือนนกยูงมีตีนที่แววขน
ถ้าใจต่ำเป็นได้แต่เพียงคน	ย่อมเสียที่ที่ตนได้เกิดมา
ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ	ถ้ามีใครบควรเรียกมนุษย์สา
เพราะทำถูกพูดถูกทุกเวลา	เปรมปรีดาคืนวันสุขสันต์จริง
ใจสกปรกมีดมัวและร้อนร่ำ	ใครมีเข้าควรเรียกว่าผีสิง
เพราะพูดผิดทำผิดจิตประเวง	แต่ในสิ่งนำตัวกลัวอับอาย
คิดดูเถิดถ้าใครไม่ยกคตก	จงรีบยกใจตนรีบชวนชวาย
ให้ใจสูงเสียได้ก่อนตัวตาย	ก็สมหมายที่เกิดมาอย่าเชื่อนอเย๓๑-

แนวคิดจากบทอาชยาน “เป็นมนุษย์หรือเป็นคน”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

เรื่อง “บทอาชยาน เป็นมนุษย์หรือเป็นคน”

แนวคิดจากบทอาชยาน “เป็นมนุษย์หรือเป็นคน”

คนที่ได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์จะต้องมีใจสูง คือ
มีใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ ส่วนคนที่ ใจสกปรก
คือ ใจชั่ว เป็นได้เพียงคน ถ้าใครอยากเป็นมนุษย์
ต้องรีบสั่งสมคุณงามความดีไว้

สรุปองค์ความรู้ คู่มือทออาชยงาน

คำถามนำคิด ชวนพิจารณา

บทอาชยานมีความสำคัญอย่างไร

บทอาชยานเป็นบทท่องจำที่ผู้อ่านต้องศึกษาหลักการ
อ่านให้ถูกฉันทลักษณ์ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และเห็น
คุณค่ายิ่งขึ้น มีความหมายดีมีคุณค่าแก่การจดจำ และ
สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและ
ผู้อื่นได้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง บทอาชยาน (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

บทอาชยาน (บทเลือก)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ฝากไว้ ในใจนักเรียน

๑ นักเรียนจำอาชยานผ่านการท่อง
หลักการอ่านฉันทลักษณ์ประจักษ์ตา
ชวนกันท่องเถิดหนูครูจะสอน
มากคุณค่าซาบซึ้งพิงตริตรอง

ผู้อ่านต้องรู้ถ่วงควรศึกษา
ถูกตำราถูกวิธีมีครรรลอง
เป็นบทกลอนลำนำพำร่าสนอง
ได้ทดลองปรับใช้ในตัวตนฯ